

5 §

Komplementär i kommanditbolag som inte lagfarits som fastighetsägare har inte godtagits att jämte bolaget vara solidariskt betalningsskyldig motpart till huvudmannen i kravmål enligt vattentjänstlagen. Även fråga om ersättning för inkassokostnader.

Kommanditbolaget [REDACTED] (bolaget) var lagfaren ägare till fastigheten Hälgenäs Hamn 1:2, som numera är såld. AK är komplementär i bolaget. Fastigheten är belägen inom verksamhetsområdet för Västerviks kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. Det finns ingen dagvattenanslutning till fastigheten. Arealen är 10 941 m². Fastigheten är bebyggd med en byggnad om 550 m² i ett plan med en toalett.

Kommunen yrkade i ansökan om betalningsföreläggande vid kronofogdemyndigheten i Östersund (mål nr 22-162078-07/1 och 22-162078-07/2) solidariskt förpliktande för [REDACTED] och AK att till kommunen utge 13 454 kr jämte ränta. Härutöver yrkade kommunen ersättning för sina kostnader vid kronofogdemyndigheten med 640 kr, varav 300 kr för ansökningsavgift och 340 kr för ombudsarvode. Vidare yrkades ersättning för inkassokrav med 640 kr. Kravet angavs hänförligt till vatten-, avlopps- och renhållningstjänster för perioden den 1 januari 2006 till och med den 31 augusti 2007.

Kommunen yrkade Va-nämnden, såsom talan slutligen bestämdes, yrkat solidariskt förpliktande för bolaget och AK att till kommunen utge va-avgifter för perioden den 1 januari 2006 till och med den 6 maj 2008 med belopp jämte ränta med sammanlagt 6 333 kr 59 öre samt ersättning för inkassokostnader med 1 760 kr.

Bolaget och AK bestred yrkandena i dess helhet.

Kommunen anförde: Enligt gällande avtal (ABVA) är det fastighetsägaren som är betalningsansvarig för avgifter avseende vatten och avlopp. AK är komplementär i bolaget. Då komplementären i ett kommanditbolag är fullt ut ansvarig för bolagets skulder avser ansökan om betalningsfastställelse både bolaget och AK. – Fastigheten är ansluten till vatten och avlopp. På sidan 6 i va-taxan framgår det att för bebyggd fastighet skall bruksavgift erläggas. Avgift utgår per fastighet med bland annat en fast avgift per år om 1 850 kr och en avgift per kubikmeter levererat vatten med 20 kr. Motparterna skall betala 100 % av den fasta avgiften och 100 % av kubikmeterpriset. Fasta va-avgifter skall betalas oavsett om fastighetens byggnad används eller inte. I en faktura med nr 948021 utställd 2006-03-06 ingår även taxeenlig avgift 900 kr för byte av sönderfrusen mätare och i faktura nr 1226322 utställd 2008-05-15 ingår taxeenlig in- och avkopplingsavgift med 600 kr. Sistnämnda påförda belopp är lägre än enligt taxan vilket beror på att den administrativa personalen inte förrän långt in på år 2006 fick veta att avgiften höjts från 600 till 700 kr.

Bolaget och AK anförde i huvudsak följande avseende kommunens krav på va-avgifter. Byggnaden var ett kallförråd som togs över åren 1994-1995. Det är ett före detta sågverk, vilket innebär att det varken finns dag- eller regnvattenbrun-

nar. Avloppet går till en brunn. Därifrån pumpas avloppsvattnet upp med en egen pumpstation till kommunens ledning. Avloppssystemet består av en enda toalett som överhuvudtaget inte används. För vattenförbrukningen finns det en vattenmätare. I den stora byggnaden finns det ingenting. Det är ett skal. Förut var det enbart två kontor där samt en toalett med tvättfat. På fastigheten finns det även en liten oanvändbar bod. Tomten är 10 000 m² men det går inte att bygga på den eftersom bygglov inte ges. Det är en industrifastighet. Marken är förorenad och kommunen visste att det inte var möjligt att bygga något på den. Bolaget använde enbart 1 500 kvm av tomten. Därutöver är tomten oanvändbar. – När bolaget lades ned år 2006 kontaktade AK kommunen för att få vatten och avlopp avstängda. Han har utan framgång försökt få ett intyg från kommunen varav framgår att han på egen begäran har försökt få vatten och avlopp avstängda. Enligt kommunen kunde bolaget få befrias från debitering för vattenförbrukning, men inte från avloppsavgifter. Vid tecknande av avtal med kommunen informerades inte om att avloppsavgift måste betalas oavsett om fastigheten används eller inte. Kommunen påstår att den har politiskt stöd för detta. Kommunen borde vara skyldig att informera. Han tvingades sluta med verksamheten och stängde antikhandeln den 31 december 2005 och fram till dess betalades va-avgifter. I maj 2006 stängdes vattnet av. Den 6 maj 2008 bytte fastigheten ägare. I tre år har fastigheten varit oanvänd. Under den perioden som fakturorna i detta mål avser har fastigheten inte nyttjats alls. Det är inte rimligt och skäligt att betala för något som inte används. – I svaromål till Kronofogden har AK i egenskap av komplementär i bolaget även framhållit att kravet mot honom bestämt bestrids därför att bolaget har tillgångar som kan användas av sökanden.

Va-nämnden yttrade: I ett kommanditibolag har komplementären visserligen ett obegränsat solidariskt och personligt ansvar för bolagets skulder. Ett solidariskt ansvar torde därför kunna utkrävas i fordringsmål vid domstol och exekutiv myndighet. I fråga om krav på utfående av va-avgifter gäller emellertid bestämmelserna i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Enligt den lagen – vattentjänstlagen – är det fastighetsägaren som har rätt att använda en allmän va-anläggning och som också är betalningsskyldig för debiterade avgifter. Tvister vid Va-nämnden om va-avgifter får därför normalt endast avse tvister mellan huvudman för den allmänna va-anläggningen och ägare till fastighet inom anläggningens verksamhetsområde. I normalfallet avses med fastighetsägare den som har lagfarits på fastigheten. I detta mål var det bolaget som under aktuell tid var lagfaren ägare till fastigheten. Talan vid Va-nämnden mot AK enbart grundad på ett solidariskt betalningsansvar kan därför inte upptas till prövning. Detta beslut hindrar inte att talan enbart mot AK vid behov kan föras i annat forum.

De omtvistade bruksavgifterna har påförts fastigheten enligt kommunens va-taxa. Enligt va-taxan utgår för bebyggd fastighet bruksavgifter med en fast avgift per år, en avgift per kubikmeter levererat vatten samt en avgift per år och varje påbörjat 1 000-tal kvm tomtyta. Eftersom kommunen i Va-nämnden har frånfallit sitt yrkande om tomtyteavgifter är dessa inte längre aktuella i målet. De avgifter som Va-nämnden nu har att pröva är således dels fasta bruksavgifter, dels förbruksavgifter som påförts fastigheten fram till dess

att vattnet stängdes av i maj 2006. I kommunens krav inkluderas även avgift för frusen vattenmätare och avgift för vattenavkoppling.

Va-nämnden gör följande bedömning.

Skyldighet att betala va-avgifter föreligger även om fastighetsägaren inte använder den allmänna anläggningen. En grundläggande princip vid bestämmande av va-avgifter är att de skall vara skäligen och rättvisa. Därför skall man vid bestämmandet av avgifterna beakta den omständigheten att fastighetsägaren inte använder anläggningen. Va-nämnden har i ett flertal rättsfall uttalat att det inte kan anses vara oförenligt med lagens regel om avgiftsskyldighetens fördelning att av ägaren till varje fastighet för vilken avgiftsskyldighet föreligger utta bidrag till täckande av åtminstone de fasta kostnaderna för anläggningen oavsett i vilken omfattning anläggningen i det enskilda fallet brukas. Huvudmannens kostnader för va-anläggningen utgörs nämligen väsentligen av fasta kostnader och i den mån avgiftsuttaget begränsas till den fasta bruksavgiften anses tillbörligt hänsynstagande normalt ha skett till att va-anläggningen inte används för en fastighet.

Mot bakgrund härav finner Va-nämnden att bolaget skall förpliktas att betala fasta avgifter enligt kommunens va-taxa. Bolaget är vidare skyldigt att betala förbrukningsavgift enligt va-taxan för den mängd renvatten som uttagits på fastigheten. Kommunen har vidare taxestöd för uttag av avgifter för byte av sönderfrusen mätare och för avstängning av vattentillförseln. Bolaget har förklarat att det inte ifrågasätter riktigheten av de yrkade beloppens beräkning. På grund härav och då vad i övrigt invänts mot kravet inte innefattar någon omständighet som kan befria bolaget från föreskriven avgiftsskyldighet skall kommunens yrkande i huvudsaken bifallas. Kommunen är vidare berättigad till ränta på fordrade belopp enligt sitt yrkande.

I fråga om inkassokostnader gör Va-nämnden följande bedömning.

Enligt 3 § lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. är gäldenären skyldig att utge ersättning för krav rörande skulden, om kravbrev som har utformats på sådant sätt som anges i 5 § inkassolagen (1974:182) har lämnats över eller sänts till gäldenären. Enligt 4 § förstnämnda lag gäller ersättningskyldigheten i 3 § endast de kostnader som varit skäligen påkallade för att tillvarata borgenärens rätt.

Huvudregeln är att inte mer än ett inkassokrav ersätts för varje fordran. I förevarande fall har kommunen yrkat ersättning för elva inkassokrav, vilka tillsänts bolaget med anledning av att det inte betalats periodiskt förfallna fordringar avseende löpande va-avgifter. Vid tillkomsten av de aktuella reglerna angav näringsutskottet att då någon fortlöpande underlåter att fullgöra nya, efterhand förfallna månadsbetalningar torde det vara helt klart att borgenären kan få ersättning endast för ett begränsat antal påminnelser och krav. Om betalning uteblir trots upprepade krav avseende successivt förfallna poster måste ju fortsatta påminnelser och krav avseende nya poster framstå som meningslösa. Kostnaderna för sådana påminnelser och krav är alltså inte i den mening som avses i 4 § 1 st

lagen om ersättning för inkassokostnader m.m. skäligen påkallade för att borgenärens rätt skall tas till vara (se NJA II 1981 s. 438). Med hänvisning till ovanstående uttalande har Hovrätten för Västra Sverige i RH 20:84 inte funnit skäl att medge ersättning för kostnad motsvarande mer än två inkassokrav avseende renhållningsavgifter. Vidare har Datainspektionen i sina allmänna råd avseende vad är att anse som god inkassosed uppgett att fler än två resultatlösa inkassokrav på periodvis återkommande fordringsanspråk, t.ex. hyresfordringar, inte kan anses motiverade för att tillvarata borgenärens rätt, varför det inte kan anses förenligt med god inkassosed att i en sådan situation rikta ytterligare inkassokrav med anspråk på kostnadsersättning (Tillämpning av inkassolagen, 4 uppl., reviderad 2001, s. 18 f.).

Va-nämnden finner därför inte skäl att i detta fall tillerkänna kommunen ersättning för mer än två inkassokrav.

Va-nämnden avvisade kommunens talan gentemot AK och förpliktade bolaget att betala yrkat belopp jämte ränta. Bolaget förpliktades vidare att betala inkassokostnader med 320 kr.

Beslut 2009-03-23, BVa 12

Mål nr Va 8/08